

Oglas, pripisana itd. kakvu i računaju se na temelju ličnog čienika ili po dogovoru.

Porci za predbrojbu, oglase itd. lju se napuniticom ili polotom post. štedionice u Beču administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne prima, aka to javi odpravnitvu u svorenom pismu, za koji se plaća postarina, ako se izana napiše „Reklamacija“.

Govnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosio ga ovo poljevari“. Narodna poslovica.

Glavni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

pučko školstvo Istre u proračunskom odboru.

U sjednici proračunskoga odbora carevinskoga vieća od prošloga čedna prvotno je slovenski zastupnik dr. Žitnik svojim drugovom stanje našeg pučkog školstva navešti za to nekoje najvažnije mjere. Njegov govor glasi:

Mnogi koji ne poznaju odnošaja na jugu misle, da je Istra s ostalim Primorjem talijanska i da su Slaveni samo doseljeni gosti. To mnijenje je posve krivo. Na temelju popisa pučanstva od god. 1890. brojila je Istra okuglo 118.000 Talijana, 140.000 Hrvata i 44.000 Slovenaca. Ove službene brojke nisu doduše pouzdane, jer je stalno više hiljada Slavena ubrojeno među Talijane. Temeljem ovih brojka iznaša talijansko pučanstvo 39%, a slavensko 60%.

Broj škola kaže pak baš je protivan razmjer. Po zadnjem izkazu, što ga imadem pri ruci, bilo je školske godine 1898/99 u Istri 190 razreda s talijanskim naukovnim jezikom, to je 62-9%, a samo 81 razred s hrvatskim i 31 razred sa slovenskim naukovnim jezikom, dakle 112 slavenskih razreda ili 37-1%.

Spominjem mimogred, da je više talijanskih škola u čisto hrvatskih krajevih. Eto nekoliko primjera. U Velom Lošinju narinuli su im god. 1870. na mužkoj i ženskoj školi talijanski naukovni jezik. Većina občinskoga zastupstva zaključila je u sjednici dne 14. maja 1895. da se ima uvesti u obje škole hrvatski naukovni jezik. Manjina se je utekla zemaljskomu odboru, koji je dne 15. junija 1895. uništio zaključak občinskoga zastupstva kao tobož nezakonit. Većina se je utekla na to ministarstvu bogostovlja i prosvjete, koje odgovori, da ne ima povoda za službeno postupanje, pošto je već zemaljski odbor zaključak ukinuo. Objje su još i danas talijanske.

PODLISTAK.

R a d

oko budjenja narodne svijesti hrvatskog i slovenskog naroda u Istri u zadnjih 50 godina.

(Predavanje prof. Vj. Spjantića na svečanom skupštini priredjeno u proslavu smrti blagopokojnog Dr. Dinka Vitezlića u Beču.)

(Kontae.)

Značajna je čitaonica u Puli, osnovana god. 1869. s hrvatskim pravilima i hrvatski potvrđenima. Svrha joj je, da se čitaju „slovenske novine i razne jugoslavenske“. — Kako je po pravilima rečeno, da će u čitaonici sastojati odbor od 12 lica i 6 zamjenika, koji moraju biti svi vješti u riječi i pismu „slavenskom“ jeziku, i u slučaju, da se društvo raspalo bude, predi će njegova imovina među „Slovene“ u okolici puljskoj. Po drugim mjestima bile su osnovane čitaonice kasnije kao n. pr. u Kopru, onda u Lindaru, prva u srednjoj Istri, u Pazinu najprije pod imenom „Austria“, pak „Hrvatska čitaonica“, na Voloskom najprije pod ime-

Selo Šterna, občina Grozjan, zamolilo je god. 1892. pučku školu. Poučidise im talijansku. Stanovništvo pritužilo se je zemaljskomu školskomu vieću i ministarstvu. God. 1897. odlučilo je zem. školsko vieće, da se podučaje u školi u Šterni u talijanskom i hrvatskom jeziku. Proti tomu pritužio se je zemaljski odbor ministarstvu, koje je tu pritužbu odbilo; iza toga na upravno sudište, koje je dne 14. marča 1900. dokinulo zaključak zemaljskog školskog vieća, odnosno ministarstva, jer da u ovom slučaju ne vrijedi tobož §. 6. drž. školskog zakona, koji se tiče samo jednojezičnih škola, već samo popis pučanstva. Ovdje se dakle pozivlje na popis pučanstva, koji je posve izkrivljen. Drugdje n. pr. kod sv. Jakova u Koruškoj izpituju roditelje. Zasto nisu školske oblasti i u Šterni upitale stanovništvo koje li je narodnosti? Uvjerile bi se bilo, da je tamo samo šest talijanskih obitelji i da govore sva djeca hrvatski. Gdje je taj zakon, gdje su didaktičko-pedagoški načela?

Na Voloskom kod Opatije je od nekada talijanska škola. God. 1897. zamolilo je kotarsko školsko vieće za hrvatski odio.

Nakon dvie godine odbilo je zem. školsko vieće molbu jer da je tobož u Opatiji hrvatska škola. Pritužili su se dne 31. oktobra 1899. ministarstvu. Odgovorna ne bijaše nikakvog. I danas je u Voloskom dvorazredna talijanska škola, koja broji oko 40 djaka i privatna škola „Družbe sv. Cirila i Metoda“, koja ima u jednom razredu preko 90ero djece.

U Plaviji, občina Milje, kotar Kopar, zamolili su roditelji god. 1893. pučku školu. Sagradili su kuću za 14.404 kruna. Molili su učitelja. Odgovoriše im, da moraju svoju djecu slati u „naumljenu“ dvorazrednicu u Škofije. U Plaviji je dakle već mnogo godina nova školska zgrada, za školu obvezane djece je do 80ero, ali učitelja im se neda.

nom „Concordia“, pak kasnije pod imenom „Bratimstvo“, u Opatiji „Lora“, u Lovranu „Danica“, u Mošćenicama „Hrvatska čitaonica. Ali to su već novije. U Boljuncu opstojala je već g. 1870. — Sva ta društva dobro su djelovala na razvoj narodne svijesti u Istri.

Osim tih mjesnih društava osnovala su se općenita: „Bratovština“, u novije vrijeme „Družba sv. Cirila i Metoda“, te polpomo djačko društvo zajedno s gimnazijom u Pazinu. U novije vrijeme osnovala su se i druga društva, koja nesmijem mimoići, jer su od velike koristi, a to su gospodarska i novčana društva. Da je trebalo takvih društava vidi se iz opstojnosti, da su se naši seljaci uslijed slabih ljetina i holesti na grožđu jako zaduživali, posudjujući uz 12, 20, 30 i više po sto, pa uza to morali davati sad kokos, sad šunku, sad janjčića bezdušnim vjerovnicima, koji su ih gnjavili i prodavali, kad su htjeli, imanja jadnih seljaka. Da vidite kako su se plaćali kamati, reći ću vam, da je jedan lihvar zahtijevao samo „jedan soldin na šjurin na dan“, a jedan narod nije rezumio nit uvidjao, da plaća

U Brgudcu kod Buzeta imadu već 30-og godina školsku zgradu, ali učitelja im nedaju. Školska družba za Istru mora sama plaćati učitelja.

U Vlahovom imade stotinu školske djece. Molbu su podniali već god. 1896. na zem. školsko vieće, ali im ne odgovara.

U Lovranu je već više godina mješovit talijanski i hrvatska škola. Kotar. školsko vieće zamolilo je već god. 1896., da se tu školu razdiele u hrvatsku i talijansku. Odgovora nema. Godine 1898. molili su opet, ali bez uspjeha. Pritužili su se ministarstvu, koje je dopisom od dne 26. junija 1900. br. 16. 584 pritužbu odbilo. Pritužili su se upravnom sudištu, koje je odlukom od dne 2. decembra 1901. odgovorilo, da u smislu §. 2. zakona od dne 22. oktobra 1875. pojedini občinski članovi nemaju legitimacije za pritužbu pred upravnim sudištem, već samo občine i pokrajina, kao interesirani. Molili su iza toga da bi se hrvatski odio razširio u dva razreda, jer imade sada do 160ero djece, i samo jednog učitelja. Nu i tu molbu zavrgoše.

Pitam Vas gospodo: Kažite mi, što da učine Slaveni a da mogu dobiti potrebne pučke škole? Jednom odlučuje popis pučanstva, drugi put občinsko zastupstvo, treći put zemaljski odbor, četvrti put drž. zakon i to uvijek jedino proti Slavenom. U Ljubljani n. pr. uzprotivilo se je pred nekoliko godina gradsko zastupstvo novoj nepotrebnj njemačkoj školi, ali tuj su se sve oblasti izjavile za njemačku školu. — Za volju božju, pitam, gdje je pravica? Zar vrijede zakoni i prazne izprike u istinu sašao za Niemce i Talijane?

Prava slabih su pak školske takse u Istri. Hrvatskih i slovenskih škola u Istri ne dozvoljuju, ali je ipak talijanska većina zemaljskog sabora Istre god. 1894. uvela školske takse, premda se je slavenska manjina tomu odlučno protivila. Budući nije taj zakon dobio previšnje po-

365%. Već iz ovo malo riječi možete vidjeti potrebu, da se osnuju posujilnice. Prva je bila osnovana u Kopru godine 1884. za kotar koparski. Znamenita je ona u Puli sa podružnicom u Pazinu, jer spada u njezino područje cijeli puljski, preteki i pazinski kotar i jer je njezinom pripomoći osnovano mnogo drugih po selima Istre. Samostalno osnovana je ona u Podgrađu god. 1894. veoma znamenita za gornji siromašni dio Istre; ona na Voloskom g. 1897., koja ima najveći novčani promet; te Buzetska i Opatijska. Na otocima osnovalo se ih više, otkada je ondje biskup Mahnić veliki broj. U Cresu ustrojilo se je gospodarsko društvo, komu bijaše dusa mladi pred malo dana za lihože preminuli svećenik Frane Sbičić. To društvo imade 340 članova, a 340 članova u tom tobož talijanskom gradu znači, da ima 340 kućnih gospodara, koji nisu Talijani, koji su naši, Hrvati. Kako povoljno radi to društvo, tako rade i druga. S tim novčanim društvima bilo je s početka teško raditi, jer tko će posudjivati i vjerovati jadnom Istraninu. Naših putovaljo je i u Celje i k velikim bogatašima,

Izlazi svakog četvrtka e poane.

Netiskani dopisi ce ne vraćaju epodpisani ne tiskaju. a nefrankirani ne primaju. Predplata sa postarinom stoji 10 K u obće, } na godinu 5 K za seljake } ili K 5—, odn. K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više postarina. Plaća i utužnje sa u Puli.

Pojedini broj stoji to h., zao- stali zo h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari J. Krmpotić i dr.« (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i pred- plate.

trrde, predložili su ga opet god. 1895. s nekojim promjenama. Medjutim pak bijaše zemaljski sabor razpušten te je novi zemaljski sabor prihvatio opet zakon o školskih taksah, koji je bio potvrđen 7. augusta 1896. Taj je zakon prouzročio u pokrajini najveće nezadovoljstvo. Občine su slale molbe i pritužbe na različite oblasti. Vlada je u istinu savjetovala nove promjene, koje pak talijanska većina zemaljskoga sabora jednostavno odbila.

Zemaljski je odbor ipak mnogim občinam za prvi tečaj školske godine 1897/98. oprostio školske takse a za slijedeća dva tečaja snizio na dvie trećine. Školske takse bijahu proračunane na 180.000 kruna, za godine 1898., 1899. i 1900. dakle na 540.000 kruna. U zemaljskom proračunu za god. 1898. je pak iz nastava „školske takse“ samo 9918 kruna, dočim je samo školska občina Kastav morala platiti 8424 kruna. Godine 1899. bijaše u proračunu 60.000 kruna, občina Kastav sama platila je 12.000 kruna, a god. 1900. dapače 13.000 kruna. S druge strane snizio je pak zemaljski odbor troškove za školstvo u godini 1899. od 369-400 na 318-700 kruna, premda su troškovi iznosili više nego li za 29.300 kruna. Pitam Vas, tko li razumije takvu manipulaciju? I ako ju razumije, što da reče na to? Utjerivali su školske takse, a dohodke nisu upotriebljavali u svrhu koja opredjeljuje zakon.

Zemaljsko školsko vieće odlučilo je nadalje, da se u Istri ustroje svake godine samo tri nove škole. Troškovi iznose po pribieco 4.000 kruna, a zemaljski odbor zahtjeva 180.000 kruna samo na školskih taksah. Većina zemaljskog sabora zaključila je još god. 1898., da zemaljski odbor ne smije dozvoliti nijedne nove škole, dok ne dobije imenik sviju mjesta, gdje su potrebite nove škole. Tako postupaju mogućnici u Istri. Zar nije čudnovato, da je još danas u Istri preko 14.000 djece bez svakó poduke? Ipak je talijanska većina

ali su morali otići praznih ruku. Danas je bolje, novaca se dobije lakše.

Opstoje nadalje kotarske gospodarske zadruge, tako rekuć službene. Osim tih opstoje njeka slobodna gospodarska društva, vinarska zadruga u Puli, gospodarsko društvo u Baderni, mljekarsko društvo u Bernu, mljekarna u Hrušici. A ima i drugih takvih društava, koja sva pripomažu narodnoj svijesti osobito u toliko, što su prije naši ljudi u svem i svačem n. pr. i kod izbora bili ovisni od vjerovnika, tuđinaca, narodnih protivnika.

Narod se je takodjer osvješćivao putem tabora. Prvi tabor bio je u koparskom kotaru u Kubedu; a da je baš tu prvi bio, uzrok je taj, što se je našao čovjek, koji se je osihao za to zanimao, župnik Goldmajer. Dao držati tabor i tu je bilo 4—5000 ljudi pod vedrim nebom. Drugi je bio g. 1871. kod Kastva, treći a prvi u srednjoj Istri u Lindaru. I tu je bilo na tisuće ljudi. God. 1883. bio je u Brezovici. Na tim taberima skupljale su se velike mase naroda i ljudi su zahtijevali svoja narodna prava, osobito uvođenje hrvatskoga i slovenskoga jezika u škole i

zemaljskoga sabora prošle godine dozvolila 20.000 kruna za „Legu“ t. j. za talijanske škole u slavenskih občinah. Slavenska majina u zemaljskom saboru je bezpravna!

Radi toga je, gospodo moja, posve neopravdano predbacivanje, da je naime slavensko stanovništvo u Istri nepoobraženo, da nezna čitati ni pisati. Plaćati mora za škole, a ne dobije ih, ako za nje moli. Srce krvavi čovjeku radi tako žalostnih odnosa. Školska družba za Istru troši godimice do 50.000 kruna za privatne hrvatske pučke škole. To je svakako dokaz, da narod želi poduke, ali protivnici mu je ne daju radi toga, da postignu svoje političke ciljeve. — Obzirom na ove podatke predlažem resoluciju, koju je bio prihvatio proračunski odbor već godine 1893. i koja glasi: „C. k. vlada poziva se, da svrati osobitu pozornost na pučke škole u Primorju, da provede zakonite ustanove, a da dobiju potrebne škole sva čista škola obvezana djeca i da ju u škola-lama podučava u materinskom jeziku za to uzposobljeni učitelji.“

Ovu resoluciju prihvatilo je takođerj carevinsko vijeće. — (Na koncu je odbor skoro jednoglasno prihvatio ovu resoluciju).

Iz carevinskoga vijeća.

Beč, 12. marta 1905.

Četvrtak i subota u netom prošloga tjedna obdržavala je zastupnička kuća svoje sjednice. U obih se je razpravljala osnova obrtnoga zakona u prvom čitanju. Ta razprava je konačno i zaključena a osnova upućena obrtnomu odboru. Ovak se je stalno dulje vremena s njom baviti. Treba izglediti opriek s jedne strane izmed onoga što vlada predlaže, s druge izmed onoga što su iznesli zastupnici, medju kojimi imade takođerj oprečnih nazora.

Kod razprave obranbenoga zakona u gospodskoj kući predprošloga tjedna držao je domobranski ministar grof Welsersheimb neobično kratak govor, i završio ga je sa riječmi: Bog čuva našega vladara! Već onda se je reklo, da su to posljednje riječi što jih je Welsersheimb izrekao kao ministar. To se obistinjuje. On se je već pozdravio u zastupničkoj kući, i dodao da je već imenovan njegov nasljednik i to Schönaič. S Welsersheimbom ide sa ministarske stolice muž, starac, koj je postao ministrom domobranstva u svih kasnijih prereznovalnih ministarstvih zadnjih desetletja. Preživio jih je desetak, a ovo eto preživljuje njega.

I prošloga tjedna radili su razni odbori. Proračunski razpravio je poglavje o vodogradnjah.

U carinarskom odboru predložao je Garapich, nek monarhija ne sklapa trgovačkih ugovora obzirom na živinu sa

urede. U novije doba obdržavale su se mnogobrojne skupštine narodne.

Sad bi bio red, gospodo, prijeći na općine, sabor, carevinsko vijeće iz kojih se je širila narodna svijest medju Hrvatima i Slovence u Istri i prikazati borbe, što su se vodile kod odnosa izbora. Nego to bi predugo trajalo. To bi moglo biti predmet jednoga drugoga ako ne i više predavanja. Ja ću završiti i reći, da je pokojni Dobriča ili medju prvim zastupnicima u saboru u Istri, koji je zagovarao prava naroda hrvatskoga i slovenskoga; da je isti bio nekim slučajem g. 1861. izabran medju dvojicom, što ih je taj sabor poslao na carevinsko vijeće; i da je on učinio domoljube po Istri pozornim na onoga, koga je prvoga narod izravno poslao na carevinsko vijeće a to je dr. Dinko Vitezić, koga u slavu smo se danas svečano sastali, Kličuć: Slava dru Dinku Viteziću! Prepuštam da o njem i njegovom djelovanju prozbori njegov sumještani gosp. Petris.

Rusijom, Bugarskom, Rumunjskom i Turskom. Sa Srbijom može ga sklopiti al pod uvjet da se onemogući uvlačenje živinske kuge. Zahtjevali su takođerj, nek se neda nikakvih polakšica za uvoz živine, žita, vina i voća. Ministri su zastupnike uvjerali da će štitiiti jednakomjerno koristi poljodjelstva, obrta i trgovine. Predlog Garapichov bio je primljen većinom glasova.

Politički pregled.

U Puli 15. marča 1905.

Austro-Ugarska.

Bečki listovi nabacile posljednje doba ponovno pitanje o preustroju sadašnjeg austrijskog ministarstva. Po mnijenju tih listova imalo bi sadašnje, više manje činovničko ministarstvo, preustrojiti se u parlamentarno ministarstvo, u koje bi imao stupiti bar jedan član izmedju českih zastupnika na carevinskom vijeću. Kako je naravski, česki listovi nemoguše mutkom mimoći to pitanje, te ga stadoše pretresivati. Jedni su mnijenja da bi se imalo prihvatiti ponudu i stupiti ili poslati koga u novo ministarstvo, jer da se dade putem ministarstva više postignuti nego li putem zastupnika i parlamenta. Drugi nasuprot protiv se tomu bar dotle dok postoje sadašnji napeti odnosa između Čeha i Niemaca. Mladočeski prvak dr. Pačak kaže u svom glasilu o tom pitanju, da za sada neima govora o preustroju Gantschlova ministarstva, niti će se moći u obće preustrojiti, dok se za to ne stvori potrebne uvjete, najpače dok se ne riješi česko-nje matki spor.

Službeni list bečke vlade priobćio je promjenu u ministarstvu za zemaljsku obranu. Dosadašnji ministar za zemaljsku obranu grof Welsersheimb bio je naime na vlastitu molbu unirovljen, pošio je skoro 25 godina tu službu vršio. Na njegovo mjesto bijaše imenovan zborni zapovjednik u Jozefovu general Schönaič.

Predsjednik stranke prava u Dalmaciji, zemalji, zastupnik dr. Trumbić objelodanio je u posljednjem broju zadarskog „Nar. Lista“ vrlo važan članak o sadašnjem položaju. U članku razpravlja zastupnik Trumbić o Dalmaciji napram krizi dualizma i odnošju prema Ugarskoj. Srbija.

U sjednici ministarskog vijeća od dne 11. o. mj. pod predsjedanjem kralja Petra, zaključeno je, da se novi trgovački ugovori neće predložiti narodnoj skupštini za ovog zasjedanja.

Kako javljaju iz Biograda, zamjerio se je tamošnjim vladinim krugovom prvi tajnik ruskog poslanictva Muravjev, jer da se je mješao u unutarnje poslove Srbije; radi toga odlazi iz Biograda u Atenu, gdje će biti voditeljem posala ruske vlade.

Bugarska.

Kako smo već javili boravio je bugarski knez Ferdinand nekoliko dana na englezkom dvoru u Londonu, gdje su mu izkazali velike počasti. U subotu stigao je knez iz Londona u Pariz, gdje ga je predsjednik Loubet pozvao na objed. Za 14 dana očekuju knezov posjet na talijanskom dvoru u Rimu. Ovim posjetom nedaju osobitu važnost, te bi reć, da im je jedina svrha ta, da se utvrdi prijateljstvo izmedju Bugarske i zapadnih država.

Rusija.

Najžešći boj, što ga povjest poznaje, bio se kroz čitav čedan dana oko Mukdena izmedju ruskih i japanskih četa. Zbog japanske premoći morale su se ruske čete maknuti iz Mukdena i povući se napram Tjelingu. O tom grznom boju imademoo slijedeće vijesti:

Ruskoj brzojavnoj agenturi javljaju iz Tielina: od 7. o. mj. u 6 sati u jutro do 9. o. mj. navalili su Japanci na rusko lijevo krilo, te na pozicije na Šahu. Ova fronta pretrpila je teške gubitke. Japanci su obišli uz neprestanu borbu rusko lijevo krilo, te se približavali ruskoj poziciji na

9. o. mj. neprestano su Japanci navaljivali na kolodvor. Teško je uspjelo Rusima da zadržu Ungentun. Japanski helik pogadjali su željezničku prugu.

Istoga dana prodrli su Japanci južne pozicije Rusa kod Čiusaua. Japanci su zaprijetili, da će obšiliti Mukden, za to je izdana u noći od 10. o. mj. zapovjed, da se umakne u Tieling. 10. i 11. započeo je uzmak. 10. započeli su Japanci ponovno navaljivati na rusku poziciju kod postaje Hutsitai.

Kuropatkin usredotočio je južno od Hudsitai topništvo protiv Hesiktuna, što leži sjeverno od Čenituna. Boj topništva trajao je čitav dan.

Pogled po Primorju.

Paljsko-rovinski kotar:

Izlet u Štinjan.

Najavljeni izlet Sokola u Štinjan, obdržavao se u nedjelju posle podne. Liepo vrijeme a i probudjena svijest našeg naroda doprinislo je mnogo da je izlet ispao preko svakog očekivanja. Izletu je prisustvovalo do 150 izletnika, što muških što ženskih, i mladih i starih. Ubavo mjestance Štinjan, udaljeno tri četvrti sata od grada, imalo je to popodne svetačno lice.

Oduševljenje, poklici, pjevanje, vreva, šarolikost mnoštva — sve se je to skladalo u slobodnoj, otvorenoj naravi. Naš dobri pak puk Štinjanski, sviestan svog hrvatskog mlička, dočekao je braću kao što se braću dočekuje — svakomu je odsjela radost na licu, vidići na okupu u svojoj sredini toliko svojih gostova, te je svatko s neprisljelnom pripravnosću nastojao da izletnike što bolje posluži i ugosti.

S pohvalom ističemo, da je izlet prošao sasvim mirno i dostojno, znak da nas jedna ljubav veže, jedan cilj okuplja, jedna zastava vodi. Evala našem Sokolu i Sokol naš je ognjište na kojem se griju hrvatska srca naša, ognjište, koje okuplja mladež našu i ljubiti uči svoj rod i jezik.

Takovih izleta željni smo još te se nadamo da ovo nije posljednji.

Hrvatski jezik kod c. k. redarstva u Puli.

Ovih dana izdalo je ovdješnje c. k. redarstveno povjereništvo naredbe glede fotografiranja pojedinih predjela u području občine Pule. Te naredbe izdalo je i u hrvatskom jeziku, kao što je to dužnost svake c. k. oblasti u Istri — i što je dovlje samo pohvalno.

Ali drugo je što nesmijemo propustiti a da ne pokudimo. Tko čita po gradskim ulgovima te naredbe u hrvatskom jeziku treba da se snebiva.

Onakovu mješavinu jezika slavna c. k. policija mogla je izostaviti i poštediti nas, onakav jezik baca samo slabo svjetlo na gospodu koja sačinjavaju c. k. redarstveno povjereništvo. Gospodine Zenju, zar se moramo mi crveniti radi Vas s one bezmislice koju ste skrpalu u nekoliko krivih i bezmislenih rieči? Ili ste htjeli možda da nam bacite malko prašine u oči da obsjenite prostotu.

Jok! poglaviti gospodine, takve stvari nećemo nikad dopustit da Vam lišo prodju. Kad već nećete Vi da naučite hrvatski jezik, budite barem toliko pristojni, kako se pokazujete da jeste, te dajte staviti drugi put takve stvari po čovjeku koji po zna hrvatski jezik, a ne od ljudi, koji govore da ga poznaju, dok mi znamo da nemaju pojma o hrvatskom jeziku.

Drugi put dakle pazite bolje, da nas ne prisilite okrenuti batinu, jer tko vričdja nas ponus i svetinje naše, ne zaslužuje više dužnih obzira pristojnosti.

Ubojstvo u Šikićih. U utokak na večer dne 7. o. mj. dogodilo se na cesti izmedju sela Skatari i Šikići dvostruko ubojstvo. Toga dana naime, obilazili su po starom svom običaju mladići tih dviju sela maskirani po kućama. Vraćajući se pred večer sa te obhodnje, a ne u trieznom stanju, sretoše se te dvie skupine spomenutih sela na cesti, gdje je došlo do svadje. Od rieči dodje do šaka a najposlje do noževa. U toj tučnjavi ostaše ubijeni, probodeni nožem u srce, Blaž Šikić od Ivana i Dinko Luketa iz Šikići, a četvorica ranjeni. Nadošlo sudbeno povjerenstvo ustanovilo je smrt i konstatovalo da je jedan od ubijenih, proboden vojničkom bajunetom. I zbilja medju mladićima nalazio se sudjelovao u tučnjavi takođerj vojnik

domobranac neki Ivan Božac. — Nakon tog učina skupina ta došla je u Pulu, te se je i nadalje zabavljala u kavani, gdje su bili jučer u jutro upašeni od policije, dok je domobranca uhvatila i zatvorila vojnička patrola.

Evo što čini nesviestno stanje, prouzročeno prekomjernim uživanjem vina.

Ubijeni su do dva sata po podne radili u arsenalu i zdravi došli kući, a do pet sati bili mrtvi.

Narode pamet!

Rovinski selo. Nek znadu čitatelji cijenjene „Naše Sloge“ kako je kod nas u našem selu, odak imamo ovdje za nevolju župnika, velikog latinizatora u našoj crkvi.

Krstiti neće u našem jeziku pod nikakovu cieniu. Treba se tako reći tući s njim, da krsti hrvatski, te kad čovjek neće pod nikakav način drugačije, onda ti krsti, ali ako je ženska govori: tvoga na mjesto: tvoje. Za pravo nezna ništa, i radi toga trpi puk i crkva. Neki dan je krstio jednomu našem čovjeku u latinskom jeziku, ali sreća za popa da je bilo diete na umoru, koje je i umrlo do malo časa. A pop je rekao zvonaru da će mu krstiti latinski, jer da će diete umrieti, da mu sada otac djeteta ne može zanovetati. Dne 5. t. mj. je krstio opeta jednomu našem čovjeku jedno žensko diete sa imenom Ljubica, Marija, Bogumila, ali on je zvao ime samo Ljubica. Sada pitamo je li ovo diete kršteno sa svimi imeni?

Prvi dan korizme je običaj da nam stavi pepeo na glavu i to je bilo isto i ovu godinu, ali u latinskom jeziku, sa svim tim da je stari i prastari običaj to činiti u našem jeziku. Tri pjevača nisu htjeli poći pjevati, ali pop ih zvao i reče: ča vi ne grete, a jedan mu odgovori: ako učinite po našu ćemo poći. Na to pop: ča ćete imati u crkvi part te, vergonjajte se, ova crkva je latinskoga jezika. Puk je ua to nirmaljao i bućio u crkvi kad nije htio po hrvatsku pjevati.

Pričešćuje u latinskom jeziku i sve druge stvari čini samo u latinskom jeziku, zašto pak ne čini i predike u latinskom jeziku? Nek čini sve u latin. jeziku, kada je crkva latin. jezika. Presvjetti ne vriedi Vaš nihil inovetur više ništa; a što ti, pope, misliš, da crkvu sačinjavaju četiri zida ili puk? Mislim da puk; dakle kojega smo mi jezika latinskoga ili hrvatskoga? Ne igrajte se sa pukom, jer biste mogli na mjesto uloviti zeca, uloviti divljeg vuka; znamo misliti svojom glavom. Ili mislite da je propala škola u Riečanju?

U školi čini vjeronauk u talijanskom jeziku, za koje po bogu i ljudskom zakonu nije pravo, pak još govori da mi imamo partit. Naša djeca, kada čini vjeronauk u talijanskom jeziku, moraju vrijeme gubiti za ništa. Nikad nijedan pop nije činio u školi u talijanskom jeziku, a ovaj Manfreda nam čini. (Nek idu djeca kući kad on dodje talijanski činiti vjeronauk, a kod kuće neka je roditelji uče Boga molit.)

Lošinjski kotar:

Darovi za »Društvo za poljepšanje mjesta u Baški.

G. Vinko Čubranić u Puli sabrao je za »Društvo za poljepšanje mjesta u Baški K 60, a darovao slijedeća gospoda: L. Križ K 1, Ante Miličić i supruga K 5, Maria udova Bernetić K 2, Vinko Premuda K 4, Mate Hero Matanić 40 para, Marko Pajalić K 4, Nikola Dorčić Pitić K 4, Ivan Dujmović Hunja K 2, Miho Abramčić Biškupić K 1, Filip Barbalčić Bumba K 10, Ante Marulić Mutić K 1, Jure Hero K 1, Ivan Dorčić Pitić, sin, K 2, Gajetan Bonifačić K 5, Ive Hero K 1, Frane Barbalčić Bumba K 4, Ante Larić Katičić K 1, Dr. M. Laginja K 2, Petar Bernetić, sin, K 1, Mate Tančabelić Barbalčić K 1, Ante Dorčić K 2, Mile Komadina K 3, Barbalčić Marjan Kraljić K 1, Jerko Zahulja K 160. Ukupno K 600. Živili darovateljji!

Preporučamo našim Bašćanima i drugim rodoljubima ovo vriedno društvo,

Nastavak u priloga.

oje ima svrhu, da nastoji oko poljepšanja mjesta Baška, da s vremenom dodje Baška kao kupalište, čime bi se mnogo koštalo našem narodu.

Iz Dobrinja. Na 2. t. mj. bio je odje sakupljen zdravstveni odbor omlinske i naše občine, koji je imao odluku u kojoj obćini, da stanuje obć. lječnik i ove dvie obćine i koju svotu u ime naše imaju doprinieti obadve obćine. Našu obćinu uz načelnika Antona Barbaljicu zastupalo je još sedam odbornika, a misalsku načelnik i pet odbornika. Budući je za našu obćinu zastupala većina, nađe je bilo, da će načelnik i njegove vjerne slugue iznieti sveju dužnost i udovoljiti svemogućkom ovom pučanstvu, t. j. zahtjevati da lječnik stanuje u Dobrinju i ovdje provodjati i Omišalj. Zalbže i ove nam se naše izjavile, jer je načelnik kao mrumorni kut sipio a njegovi pristae ga gledali, ali ni riječi o tome, da bi lječnik u Dobrinju stanovati morao, košto je to uvijek do sada bilo: dapače do sada naš bi načelnik prvi ustao bio i svim pravom zahtijevao, da lječnik u Dobrinju stanuje; ali sada od dvje godine amo, sasvim je protivnog mnjenja. A znate li zašto? Jer njegov sin nebi tad mogao prodavati ulje i kinin i to kako se čuje, prodaje skuplje nego li lječnik. Nego načelnik opravdava taj svoj postupak tim, da bi tobož bilo ogromnog troška za obćinu. Dakako za obćinu bi, ali za obćinare bi se imao brinuti, koji s jedne strane ljekove skupo plaćaju, a drugome sinu povisuje se plaća na 1000 K, jer da je on obć. tajnik!

Naši odbornici sve ovo vide i znadu, ali ipak šute kao riba u moru. — Tako, tako zastupnici, radite vi po naputku i volji staroga Tončića, ali znajte, da bi lječnik točno sve čine vaše i načelnika, koji vas neće privesti do slave, dočim Baldigari svaka čast i poštenje, jez znade i svojom glavom misli. Živo dakle!

Onim osobam, napose iz Crikvenice te Šila, koje su pokrenule misao, da se ustroji društvo parobrodjica izmed susjednog nam hrvatskog primorja sa istočnom stranom ovoga oloka, savjetujemo, da nekoje osobe za volju svih dičničara, što dalje drže, jer riedko ih tko u svojoj sredini trpi, a što pako neki vele, da se još i društvo „Barbalić i dr.“ nazivati neće, odgovaramo: sie mace, nebu ni!

Našim poglavarom dovikujemo: radite dubesno, dajte narodu što ga ide, ne kratite mu njegova prava, pak uvjereni budite, da ovaj bić neće u vas više dirati, jer bi inače drugdje mogao osiknuti. — Srdačni vam pozdrav i hvala.

Pišu nam iz Lošinja 26. pr. mj.

U pucčkoj školi u mjestu Unije neima pouke odlazkom učitelja g. Jurinovica u Susak. Tamošnji dušobrižnik umolio je c. kr. kotarsko školsko vieće u Lošinju, da bi mu blagostivo podielilo dopust da može držati pomoćnu školu. Na to mu se odgovorilo, da je razpisan natječaj za učiteljsku silu na izpražnjeno mjesto, koje će se u što kraće vrijeme popuniti. To »kratko vrijeme« odveć se oduljuje i onaj dušobrižnik ponovno je molio, da mu se dozvoli privatno poučavanje unijske djece, bez zahtjeva ikoje nagrade. Zamoljena oblast odvrtila je, da se je obratila c. kr. pokrajinskom školskom vieću. Već je prošao mjesec dana, ali o odgovoru nema ni biele ni crne. Eto, biedni narode, kako c. k. oblasti mare za odgoj tvoje djece!

Eh, kapitane, čini nam se, da Vi svojim postupanjem odveć mazite lošinjsku kamoru po onoj vrana vrani... Ili se bojite, da bi tako unijska djeca postala panslaviste?!

O Austrijo, tako nam vraćaš miho za drago? Tvoji ljubimci još na sva usta vieću na ruski barbarizam? Kojim pravom?!

Večernja zabava u Malom Lošinju. Večernja zabava u Malom Lošinju, bila je kako smo već javili, u nedjelju, dne 5. marča, a uspjela je tako liepo, tako sjajno, da je svak bio upravo iznenadjen.

Osobito veliki utisak učinila je na prisutnike zakletva naše malene dječice u igri „Kraljević Marko i Striga Lega“, da će do groba ostati srem i dušom vjerni našoj pollačenoj Hrvatskoj i da će raditi samo o njezinom boljniku. Djeca odigrala su majstorski svoje uloge, pa nije čudo što su bila onakvim oduševljenjem i burnim aplausom pozdravljena. A to su i zavriedila, i to u podpunju mjeri.

Naši mališi: Niko Rendić, Anka Telesmanić, Marija Filipas, Dragutin Picinić, Jelisava Dujmović, Niko Poljančić, Marija Kozulić, Josip Jadrusić i Antun Jelusić vrtili se pozornikom kô da je to njihov svakdanji rad, kao pravi odrasli glumci. Živa slika na koncu trećega čina, razsvjetljena bengalskom vatrom, iznenadila je obćinstvo, pa se je punim pravom istaklo, da se takva šta samo u velikim kazalištima vidi. Da ju malo opišemo. Na vrhu klečala su dva angela (Nada Kapouni i Anka Holjevina) sa viencem u ruc'. Ispod njih stajao je sv. Ciril i Metod (Silvij Sutura i Petar Jadrošić), dočim se je izmed njih kruto zamislila Hrvatska (Anka Rade) znakom žalosti na lievoj ruci. Na dnu pokleknuła jedna Istra (Katica Skopinčić) obkoljena stražom (!!) — (Dragutin Picinić i Ivan Marulinović) zdvojni upiruć pogled na sv. Cirila i Metoda i iznemoglu Hrvatsku. — Djeca stajala su nepomično kô kameni stup, pa nije čudo što su nekôji roditelji prisizali da nisu prepoznali svoju djecu. — Ovoga puta imademo također, da zabilježimo prvi nastup novoustrojenog tamburaškog zbora, koji je bio s oduševljenjem pozdravljen. Upravo miho bilo nam je u duši ono liepo i nježno slievanje i stapanje onolikih mješovitih glasova, koji nam jošte i sada zvone u srcu. Nego to nas nije u velike iznenadilo. Zborom, a i cilom zabavom ravno je naš vriedni učitelj gosp. Kraljić — a to — dostaje da se u neku ruku protumači onoliki uspjeh! Pobrao je on puno pljeska, puno odobravanja i izazivanja na pozornicu — a nek mu bude i od nas iskrena čestitka, da nam i unapried tako upravlja i vodi našu milu dječicu.

Krasnoslovlji su tickom predstave učenici i učenice: Niko Rendić, Anka Telesmanić, Marija Filipas i Jelisava Dujmović, dok je zanosom izrekla proslav djevojčica Nevina Berković. Svi su izrekli svoj dio liepo, žarko i s puno osjećaja, pa su za nagradu dobili mnogo odobravanja od ushiednog obćinstva. Nekeje deklaracije, kao „Ja sam Hrvat“ i „Mlada Hrvatica“ morale su se na obći zahtjev ponoviti. Posljednji trenutci sličnija Pera“ od Jovana Sundečića dirnuli su obćinstvo u dno srea, tako da se je mnogom orosilo lice suzom žalostinkom. Na posljedtku sledio je živalan i animiran ples. Miho je bilo gledati, s kakvom su elegantnošću plesale naše vriedne gospodjice. Živile lošinjske Hrvatice! Iza zabave pokupila su se djeca za velikim stolom naše „čitaonice“ gdje se ih je počastilo čašom toplog „Cacao“ i brojnim poslasticama. I liepa kita naše gospode i gospodjica posjela kod tople janjetine gdje je onaj naš div iz susjednog Čuškog, naš objubljeni pop Franc, zaredao govornice, kojima kukovich se samo iz njegovih ustiju čuti može.

Materijalni dio ove zabave što je namjenjen u korist odvješaje „Pucke kuzjnice“ zadovoljava nas sasna.

Na koncu zahvaljujemo svim onim gospodjicam i gospodi, koji su se trsili oko krunjenja dvorane i inih priprava, a da zabava čim sjajnije ispane. Poimence pako spomenuti ćemo gdjeje: Beti Markuš, Leni Picinić, Anticu Busanić, Biće Lovrić, Anka Zorović, A. Rici, Anku i Mariju Francišević, Mariju Parčić, Dumu Vidulić, Dinku Morin, Mariju Kozulić, Anku Skopinčić, te gospodu Raškoviću, Lovriću, Josipa Vidulića i Stjepana Picinića, koji su neumorno radili oko priprema, ne žaleći truda ni dangube. — Hvala svima!

Iz Punta.

Gospodine uredniče!

Od nas iz Punta rieško se kada tko javlja u dičnoj „Našoj Stogi“ i ako da, to samo onda, ako se imamo čim hvaliti. Ima i ovdje što šta, čim bi se moglo mnogo puta izpuniti po koji stupac u Vašem listu, no naz je malo, koje je volja umočiti per, prem bi to više puta bilo korisno i potrebno za naš puk.

Okkada je floksera zatrla naše stare vinograde, ostali smo skoro svi siromašni, osobito oni, koji ne imaju koga poslati na zaradnju u Rieku u preko-mor-ke zemlje. Nasadili smo doduse prilično dosta američke loze, ali od tuda do sada mala korist, prvo, što se dugo vremena nismo dali uvjeriti, da američkom lozom moramo nadomjestiti domaću; drugo, što američka loza treba mnogo više njego nego li je trebala domaća, a bogme ni cjepanje neide svakomu za rukom. Uzme li se još k tomu, da su najbolje radne sile po svietu, a oko vinograda nastoje najviše stari, žene i djeca; proći će još više vremena dok se američkom lozom nasadjeni vinogradi počnu izplaćivati. — Dokle ova kriza traje, moramo se za uzdržavanje naše i zaduživati ili prodavati zemljišta, koja smo prvo kupovali, da se obranimo od nevolje, dokle nas Bog pomogne. Znadu za ovu našu biedu i oblasti i zbilja za nas — čast im — nekoliko i podupirale davajuć nam nagrade za racionalno uređenje vinograde, sjenokoše i sgrade, a zašto im najviše hvalimo, je to, što su siromašnom narodu davale kod cestogradnja zaslužbe. Pamtno dobro, da sam jedan dan išao na zaslužbu na cesti, a drugi dan sam išao kopati sebi i saditi američke loze. To sam radio zato, jer sam prvi dan zaslužio, što ću drugi dan jesti. Da je i to tako bilo, hvala komu ide, a ne onima, koji se hvale: mi smo Vam dielili na šestimanu punu „baretu“ bezi. Naše se stanje od onda kako se vidi, nije poboljšalo, ali od godine 1900. nismo primili podpore za cestogradnje, a to valjda zato, što se naši poglavari za nas nisu dovoljno zauzeli.

Uz ovakovu nevolju prisiljeni smo sagraditi novo groblje na drugom mjestu, jer dosadašnje — priznajemo — nema onlje mjesta.

Sadašnje groblje već je obkoljeno kućama, a što je još i gore, nahodi se u blizini kakovich 50—60 metara obćinski bunar (zdenac) bez kojega Puntat — kako danas stvari stoje — nebi mogao proći. Voda u bunaru je doduse pročišćeno more, ali ju se svakako može i mora rabiti za kahanje i piće.

U takovoj blizini glavne vode niti može niti se snajje trpiti groblje, a niti radi zdravlja nema mu ondje obstanak, zato, jer se selo širi samo na onu stranu gdje je groblje.

Groblje mjeri jedva 900 □ metara površine, što je sasvim p.malo za broj mrtvaca, kojih je poprično godišnje pedesetak. Čuo sam iz ustih našega grobara, da se grobove prekapa, kad još ljesine nisu strunule, dapače, da se često put nadje još celo tielo, koje se razpane kad ga se dotakne, ali kose još se diže na ubanji.

Znade za sve ovo c. kr. kot. oblast u Lošinju, pa zato i sili, da se sagradi prostorno novo groblje i dalje od sela, a ima bogme zato dosta prikladnih mjesta u okolici Punta.

Naše obćinsko glavarstvo brani se i svakojako uvje, da nemože graditi groblje u ovako nerodnim godinama. To bi bilo opravdano kad nebi stvari liepše stale, a mi bi obćinskom zastupstvu oprostili kad bi ono promisljeno čuvalo se troškova. No odkada znamo, da je cirkovna uprava obećala sama sagraditi groblje i to iz dva glavnoga razloga, t. j.: jer bi ona mogla dobro prodati svoje zemljišće, koje je oko staroga groblja za gradilišta kuća, i od utrženog novca imati veću korist i ako

od toga potroši neki dio za gradnju groblja, jer zemljište nedonosi skoro nikakove koristi i drugo, što bi cirkovna uprava, dobiv za svoju velikodušnu i rodoljubnu ponudu u vlasništvo staro groblje, znala ovo posljednje iz štovanja prama našim pokojnim koji ondje počivaju, prirediti ga tako, da na njemu ostanu vječna uspomena na pokojnike i da kosti njihove ostanu gdje su; dočim, ako bi staro groblje ostalo u rukama obćine, postalo bi jednodavno „komunada“.

Predvidjujuć ovo, nemožemo odobriti postupanje našega obćinskoga zastupstva. Naš g. načelnik je najviše protivan toj ponudi cirkovne oblasti.

Čujemo, da se je zastupnikom stvar tako prikazalo, da će se za mrtvaca, kojeg se bude zakapalo u to groblje, tobože plaćati velike takse, a koga bude cirkovna uprava snatrala svojim protivnikom, da mu se neće dopustiti niti ukopati u groblje.

Naši zastupnici sve sami priprosti ljudi, pa nisu u stanju toliko pomisliti, da su u cirkovnoj upravi domaći ljudi, koji Puntare ljube barem toliko koliko i zastupnici.

Članovi crkve i toliki broj obć. zastupnika imali su godine 1903. sjednicu, na kojoj je bilo jednoglasno pod predsjedništvom g. načelnika zaključeno, da se prihvatiti velikodušno obećanje cirkovne uprave o gracnji groblja. Ali se poslie te sjednice povadiše nekôji članovi radi malenkosti, koju nije vriedno spominjati, i onda je zastupstvo odbilo ponudu cirkovne uprave, i zaključilo, da obćina sama sagradi novo groblje ili na istom mjestu razširi staro.

Kad je puk doznao za ovaj štetni zaključak kojim se naprčuje siromašini na pleća oko desetak tisuća kruna, prestrašio se toga tereta, pa se jednoglasno podigao da osujeiti taj zaključak.

Nekoliko prosvjetljenijih ljudi sastavili su utok na c. kr. kot. oblast proti onom zaključku. Taj utok imali su dogovorno podpisati svi župljani ili kućegospodari. Kad su doznali naši poglavari, da će svi župljani podpisati utok, narediše obć. redarom, neka upse pokretače utoka i oduzmu utok (već podpisan od 150 ljudi). Tako se i dogodilo, a dva vriedna naša župljana moradoše odsjediti u obć. zatvoru celu noć u čitaj zimi.

Za taj svoj čin odgovarali su nekôji c. kr. okružnom sudu u Rovinju, no nije nam poznato kako su prošli.

Ja malo dolazim na obć. ured i to ako imam štogod platiti na obćini, pa ni toga nemogu sada u zadnje vrijeme obaviti, jer je na trgu „publikano“ da će na neodredjeno vrijeme biti obć. ured otvoren samo jedan ili dva dana na tjedan. Budući sam tako riedki posjetilac obć. ureda, neznam kako sada stoji pitanje o groblju; no ako svi znaci nevaraju nešto se pripravljaja jer se naša g. zastupnici svako toliko po večeri sastaju u obć. zgradi.

Da nas ovo obć. zastupstvo ne dovede u veće neprilike, nebi imali više stvarati ovake štetne zaključke u svojim sastancima bez propisnog dnevnog reda i kakova voljenja zapisnika. Bogme mi obćinari morali bismo imati uvijek slobodno pregledali rad obć. zastupstva.

Prvo nego dovršim, moram iztknuti da sam jedinom došao na obć. ured i zamolio gosp. obć. tajnika neka mi pokaže zapisnik zadnje sjednice. On mi je uljudno odgovorio, da mi to nesmije dati po natlogu g. načelnika, a ako hoću što dobiti, neka prvo pitam dozvolu kod g. načelnika.

Tooliko za ovaj put, a bude li potrebno, znati ćemo i u buduće pokazati našem obć. zastupstvu i poglavarstvu da nisu oni sami u Puntu. — (Kako vidite, rezali smo i klastirili na Vašem dopisu, jer nam lije do osoba, već do stvari. Op. ured.)

Voloski kotar:

† **Eugenija Grosman.** U subotu dne 11. o. m. bio je u Kastvu sprovod pok. Eugenije Grosman, sugruge nadučitelja g. Miroslava Grosmana, a sestre nezaboravnoga i obće znanoga ravnatelja pučkih škola pok. Ernesta Jelusića. Pokojnica je bila udovčevljena Hrvatice, u njezinoj rodoljubnoj kući su se uvijek sticali hrvatski prvaci za vrijeme svoga boravka u Kastvu. Pok. Eugenija bila je štovana od svakoga, koji ju je poznao, a to sjedeći najbolje njezin sprovod, na koji je pohitilo mnogo svieta iz svih obližnjih mjesta. Podružnica „Druže sv. Cirila i Metoda“ u Kastvu izkazala je zadnju počast prema svojoj dosadašnjoj vrloj predsjednici time, da su dvie članice u crainu zavite nosile pred liesom krasan vijenac sa hrvatskim trobojnicama. Sprovodu prisustvovala su mnoge druge i veleučeni gospodin Vjekoslav Spinčić, prečastni gosp. Monsignor V. Zamlić, velemožni g. načelnik K. Jelusić. Od svojih prisustvovala sprovodu uz uciviljen supruge i raztužena sina i brat pokojničin g. Anzelmo Jelusić, viši željeznički činovnik u Beču, i nećak g. Vilim Stranski, porezni činovnik u Trstu.

Pokojnici bila vječna spomen, a rođjacima želimo, da odvažno podnesu nenadoknadivi gubitak supruge, odnosno majke!

Gosp. K. Jelusić, obć. načelnik izručio je blagajnici ženske podružnice „sv. Cirila i Metoda“ u Kastvu K 27, koje darovala mjesto vijenca na grob pokojne gdje Eugenije Grosman, gg. prof. Vjek. Spinčić K 20, monsieur V. Zamlić K 5. N. N. K 2.

Pišu nam iz Kastva: U gonedjeljak dne 6. pr. mj. vjenčali se u Kastvu za služni tamošnji učitelj gosp. Vinko Rubesa sa vrloj gospođicom Darinkom Munić, kćerkom nezaboravnoga kastavskog načelnika pok. Frana Ksaverija Munić. Nakon što su se mladenci povratili sa svoja braća noga putovanja, priredilo je pjevačko i tamburaško društvo „Istarske Vile“ u počast svoga predsjednika - mladoženje uspjelo obiteljsku večer. Na taj društveni poziv listom se svi inteligentniji iz Kastva odazvali, tako te su bile prestorije „Narodnoga doma“ dubokom pune osobljih prijatelja i štovatelja mladoga para. Prvi pozdravi mladence podpredsjednik „Istarske Vile“, te izruči u ime članica i članova društva neumornomu i zaslužnomu predsjedniku jedan spomen-dar, koji je svečare vidno iznenadio. Iza toga se redala zdravica za zdravicom, a napokon se završilo s aniniranim plesom, koji je potrajao tja tamo kasno u noć. Ta u svakom obziru uspjela večer najbolje dokazuje, kakvih simpatija uživa kod svih Kastavaca obće obiljubljeni i štovani gospodin Vinko Rubesa.

I mi s naše strane kličemo mladomu paru: bilo sretno i blizetno!

Gosti u Opatiji.
Od 1. rujna 1904 do 9. februara o. g. posjetila su Opatiju 10764 gosta. Tekom prošlog tjedna došlo ih je 940.

Sada ima u Opatiji 2795 stranaca.

Poziv! Odbor ženske podružnice sv. Cirila i Metoda u Mošćenich časti se pozvali sve svoje članice na glavnu godišnju skupštinu, koja će se održavati 26. marča t. g. u tri sata poslie podne u prostorijah „Hrvatske Čitaonice“ sa sljedećim dnevnim redom: 1. Pozdrav ravnatelja, 2. Izvješće tajnice, 3. Izvješće blagajnice, 4. Izbor novog odbora, 5. Razlaganje svrhe družbe i njezinih podružnica. — Odbor.

Iz sjednice občinskog zastupstva u Kastvu.

(Svršetak.)

Ovih dana t. g. podmirilo se je podružnica gradnje šterne u Skvažičih i Zorzičih te za popravak „kulića u Blazičevoj“ kao i za cievi šterne u Skalnici i telefonske pristojbe za prvo polugodište t. g. sa ukupnih K 3216.50.

Na priobćenje, da je neizgrađeni dio ceste „Ploče“ u g. Rukavcu u lošem stanju i pogibeljan za prolaznike zaključuje se, da se istu pregleda i popravi obećanim doprinosima sa strane zanimanih obćinara.

Na molbu mesara Uremović i Munić, da im se dozvoli i iza 8. ure u večer klati blago, odlučuje se, da mogu u zajedničkoj klanici klati govoda i teleta do 10. ure u večer do koje dobe imade pregledat blaga isto pregledati.

Bramlj ud. Kati dozvoljava se, da u „Strmeu“ i „Omarovom“ može posjeći kole, uz sudjelovanje zastupnika Kukan Mata pri prodaji istih, te da polovicu utrška uplati na račun duga u obć. blagajnu.

Uredovno doba kod ovog obć. glavarijta ustanovljuje se kako sliedi: U zimsko doba t. j. od 1. novembra do 31. marča od 8 $\frac{1}{2}$ u jutro do 12 sati, i od 2 do 5 $\frac{1}{2}$ sati za podne; u ljetno doba t. j. od 1. aprila do 31. oktobra od 8 u jutro do 12 sati i za podne od 3 do 6 sati. Nedjeljno i blagdansko uređivanje ostaje kao i do sada t. j. od 8 $\frac{1}{2}$ do 10 $\frac{1}{2}$ sati u jutro.

Gledu ovlastica, za uzimanje soli, obzirom što narod većinom u blagdanske dane dolazi u velikom broju tako, da nije moguće svih odbaviti, da se iste ovlastine za sve županije popune i po obć. poslužnicima i redarima uruče pojedinim gospodarom. Doličnu pristojbu ovlastnica ima se predati obć. blagajni.

Videć da biva na mjesečne sajmove doljerano vrlo malo blaga, te da se donjele ponuka gospodare, da bi čim više blaga na iste dotjerivali odlučuje se i za tekuću godinu kao što je to bilo i za prošlu, da se na vjesječih sajmovih od rogatog blaga neuteruje nikakve sajmovine.

Ravnateljstvo pučke učione u Rukavcu priobćuje, da ogradni zid oko kuće br. 70 nije učinjen po ustanovljenoj mjeri i visini kao niti postavljena željezna ograda, preporuča se s toga, da se odnosnog računa ne odobri dok se radnju ne pregleda i ne procieni.

Nedavno je nastupio svoju službu novi c. kr. namjestnik u Trstu, pa obzirom na potrebe ove prostrane obćine zaključuje se, da se sa strane ove obćine uputi k istomu posebna deputacija sastojća se od gg. obć. glavara, Dukić Frana i Olak Ivana obć. savjetnika, da ga pozdrave i predoče mu prerazne potrebe ove obćine.

Na predlog obć. glavara, imenovalo se je nadalje sljedeće župane: za Klanu: Laginja Antuna, kbr. 121; za Kućeli: Dubrović Ivana, kbr. 17; za Marčelji: Marčelja Mata, kbr. 35; za Puži: Slavić Ivana, kbr. 58.

Na molbu Medvedić Antuna glede prodaje gradjevne drva zaključuje se, da se istomu prodade iz obć. šume Lisine 45 solid. metara bukovih okruglih krlja od zaostataka iz god. 1904. i na račun ove godine 55 solid. metara uz cieniu od K 7.— po metru.

Za izdanih K 36.— izvanrednih potrosaka podjeljuje se obć. glavaru sanatorij.

Prešlo se je zatim na razne molbe glede prodaje obć. zemljišta, te se odlučilo prodati po koji dio obć. zemljišta i to Široli Antunu u Srolki za cieniu K 13.88; Mulac Ivanu u Hostih za K 32.66; Fran Ivanu u Pereničih za kr. 45.36; Simić Matu u Pereničih za K 3 30; Puž Antunu u Pužih za K 1.76; Ružić Ivanu u Pužih za K 6.14; Jugo Matu u Rubesih za K 23.18; Srdoč Ivanu u Srdočih za K 6.46; Kalčić Josipu u Pužih i Jurđanih za K 34.03;

Povrh toga nije bilo nekijom molbam udovoljeno, a glede nekijih preputilo se je odluku za koju od budućih sjednica.

Na molbe za podjeljenje novčanih podpora i propisa zastanih interesa, iza kako se je jednomu siromahu doznačilo 5 K i jednom obćinaru u ime pripomoći doznačilo za „bolničke troškove“ K 23.24; te neuvaživ molbe školske poslužnice u Kastvu, gledu žaljenja podova, preputilo se je iste na riešenje financijsnom odboru.

Konačno proglašiv sjednicu tajnom, pročitala se je molba obć. blagajnika g. R. S., da se ga primi u svezu obćinarstva ove obćine i imenuje definitivnim, i ona g. K. M. da mu se podijeli najsto pisara kod ove obćine. Obć. zastupstvo zaključuje, da se prvomu obećaje primiti ga u svezu obćine Kastva, čim se izkaže odstupom dosadanje njegove zavitačne obćine, te da će ga imenovati definitivnim u svojoj službi čim zadobije austrijsko državljanstvo. Glede posljednjeg odlučuje se, da prvim februarom t. g. preuzme kod ove obćine mjesto vježenika uz naknadno opredieliti se imajuću nagradu.

Tim bijaše iscrpljen dnevni red.

Pazinski kotar:

Pišu nam iz Boljana: U ovo tužno zimsko doba, otpremimo na vječni počinak srtine ostanke dvaju čestitih muzeva, braće Augustina (otea sadanjeg načelnika) i Jakova Iliasića. U kratko vrijeme izmed 19. veljače i 4. ožujka, ostavivše nas mili pokojnici jedan za drugim iza kako doživjese rietku starost (prvi 92 drugi 81. godinu). Vrli pokojnici bijahu štovani i cijenjeni od svih znanaca i prijatelja kao radni gospodari i revni kršćani. Pokojni Jakov bio je izabran do 3 puta načelnikom mjestne obćine Boljun. Iza kako se je i ovdje počela buditi narodna svijest postadoše oni stupovi na tom polju. Čitali bi revo „Našu Slogu“ i druge osobito gospodarske knjige, te bi svakomu davali mudre savjete i poticali ga na rad i slogu.

Kako su mnogo toga doživjeli i iskustili, znali bi oni uvijek priporjedati, kako je jednom bilo i kako su jednom ljudi jednom živjeli. Tako n. pr. pripovjedali bi oni, kako je jednom seljak išao na nadnicu za deset novčića ili kako je prodao hekt. vina za dvie for. a velikog za 13 for., s toga su ih ljudi uvijek rado slušali.

Za života vezala je obojicu riedna bratska ljubav, a sad dijeli samo pedalj zemlje njihova vječna počivalista; a i poćivati će mirno iza kako ostavivše vriedne i čestite sinove, sebi na čast a optini na ponos — a što više — ostavivše krasan primjer potomcima, koji će se još dugo sjećati milih pokojnika s harnim riječima: „Bila im lahka ova crna zemljica.“

Sv. Petar u Šumi 14./3. 1905.
Lanjske godine, mjeseca augusta napravila se je podporom vlade cesta koja vodi iz sv. Petra u Šumi preko sela Pamići u Zminj. Dio iste, što je izmedju sv. Petra i Pamići, bi izručen obć. načelniku u Tinjano, V. Krizmaniću. Ovaj imao je vršiti nadzor i plaćati dnevnice. Na radnja se je izvela, a da žalbože nisu primili svi težaci svojih krvavo zasluženih nadnica. Obće je poznato, da iz sela Pamići nije sestorica nikako meglu do svoje plaće. Jedan je čak i umro pred nijeseć dana, a da svoje zaslužbe nije vidio. Ovi poštegnjaci obraćali se opetovno i na župana i na načelnika i na Giorgisa, koji je dnevnice bilježio i pomagao plaćati nadnice, ali sve uzalud. Njihove molbe našle bi svaki put tvrda ušesa. Dvojici je na napokon to vješto moljakanje toliko dozlogrdilo, da su dne 13. ov. mj. po kisi i zimi išli u Tinjan, izgubili tim pol dana, pak su tamo od načelnika odulećno zahtjevali, da već jednom nakon više od pol

godine podmiri njihove krvavo stećene zaslužbe, pošto bi inače bili prisiljeni nastupiti proli njeznu sudbenim putem. Nu što da im se je na to udostojio odgovortni načelnik Krizmanić? Neka uzmu turkinju (kukuruz) ili muku iz njegovog mlina umjesto plaće. Kada su mu pak ovi dali razumjeti, da se nisu pogodili, da će raditi ni za turkinju ni za muku, nego za novac, kažao im je, neka mu onda slobodno čine peticiju. Ali brzo se valjda predomislio, pak nadodao, neka mu ako nije druge, donese svaki biljeg od 14 para, pak će im načiniti namire, a oni — pošto nepisanimi — će samo podkrižati i onda da će izplatiti. Pošto nije poznato, da treba za nove dobivene od vladine podpore činiti namire, nije se ovoj dvojici spoćetka dalo to činiti. Nu na koncu samo da im ne treba više gubiti vremena, udovolje zahtjevu ali tako da su si drugdje dali napisati namire; u ovim je bilo navedeno, da primaju od obć. načelnika iznose i to jedan K 18., a drugi K 13.50 za radnju izvršenu još mjeseca augusta 1904. na račun vladine podpore na kracici cesle sv. Petar - Zminj. Kada su svoje namire predali načelniku u ruke, te vidjevši u kojem obliku su sastavljene, izjavio je, da on to mora platiti iz svoga žepa. Kako se ima ove riječi tumačiti? Zar bi bio možda morao tko drugi platiti, ako bi on sam bio sastavio namiru? Kada će pak ostali Pamići i oni nekoi iz Ježenja, doći do svoje plaće? Kada će biti toli sretni, da im se već jednom načelnik bude smilovao? Hoće li i njima također nudjati turkinju i muku umjesto novca? Valjda će i ljeto stići podpora od vlade. Ali zlo i naopako za naše ljude, ako im opet budu nadnice dielili ovakovi mužeri. Ljetina slaba, kmeti tekarak čekaju da im s koje strane kapne novac; ali ako kao nadničari djela izvrše, svoju hranu uživaju, a mjeseca i mjeseca moraju čekati na svoju plaću, eh onda im slaba pomoć od takove podpore. Da se to ne dogodi, vidant conules.

Dobrotvorni prinosi. Prigodcm smrti kćerke sv. Marije darovao je gosp. dr. Josip Sebesta Djačkom pripomoćom druztvu u Zabavištu u Pazinu svakomu po K 50, a nekolicina prijatelja Narodnom domu u Pazinu K 10 preostalih od prinosa za nabavu vijenca.

Prigodom smrti dr. Dinka Vitezića darovali su njegovi baštinici dr. Mate, Josip i Luka Vitezić Družbi sv. Cirila i Metoda, Djačkom pripomoćom druztvu u Pazinu i Bratovščini hrv. ljudi u Istri u Kastvu svakom po K 400.—

Hrvatski jezik kod drž. željeznice u Istri. Opetovane su bile pričužbe i sa strane naših obćina i sa strane drugih zanimanih proti zapostavljanju hrvatskog jezika u uređivanju kod državne željeznice u Istri. Obećavalo se je da će se udovoljiti tim opravdanim tegobama hrvatskog pućanstva. Kako se to obećanje održalo, prikazuje nam napis na staničih ulaznicah, koji doslovno glasi: „Kolođvorske ustupice daju pravo na ustup u cekasnicatu ili na kolođvorskoj stezi i ne daje pravo na ustup u kolam.“

Prestupnici su kaznjeni sa globom od šest kruna.

§ 212 prometnog pravila“.

Zar to nije poruga?

Zašto se ne otvara škola u Sušnjovici? Pišu nam iz srednje Istre: Držalo se, da je konačno riešeno pitanje o otvorenju pučke škole u Sušnjevici, ta rektlo se je bilo na kompetentnom mjestu, da će učitelja ili makar učiteljicu tamo poslati. Kad tamo došla nam je viest, da je zem. školsko vieće odlučilo, da se od državnog novca ne će ništa potrošiti za školu u Sušnjevici, neg: oa će se čekati, dok zem. odbor u Poreču stvar ne rieši. Zemaljski odbor protivan je otvorenju hrvatske pučke škole u Sušnjevici. Razumij čovječe! To je smišćeno, grozno, sramotno! Evo, sada, kad je škola dovršena i 100

djece za ono, što nam, jer po njihov narod. A jače, sve vrha zak svoje i da li pr trljice za

Fr

Fr. Zad od da tivno Jur. Dol i sl Fr. Dol svin Jur. Hv bile pre mu Fr. Ško vim nov

Fr. Kr iska Jur. Pa Fr. Ver bok Jur. Ba je Fr. To Jur. Bo Fr. Am

Raz Pe

mornar rinuti e gradion naše ra nadvoju rinuću vojvodnj nadvoju

Talij jezik. Spjice na jedn Kvirina paru o Spljeta, sarstva mazia? tada vi nekolik kazala: i srpski čamo Iv

Svesc Inicij skih so pl. Mil u kolu javljaju obavjes na kon ština i na ček dovoljn gres bi stacija Jadu Kak grada rodolj slovom već i j poduze čem:

djece za školu sposobne, ne daju nam ono, što nam po zakonu pripada. Ne daju nam, jer nismo Niemci ni Talijani, već po njihovom računu bezvijestan i služinski zarod. A mi im poručujemo: Prištinu jače, sve to više sklače i da nam je do vrha zakijpelo. Plaćamo i hoćemo imati svoje i dosta! (Izgovaraju se, neznamo da li pravom, da nemaju učitelja ni učiteljice za tamo. — Op. Ured.)

Franina i Jurina.

Fr. Zadoji dan mesopusta da je kapitan od buduće jite bašćanske zval društvo da gredu u maskare za smlatit protivnika toga talijanskoga društva.
Jur. Dobro da ga je volja koščice gladat i skarbuljat.
Fr. Dobro mu je rekal stari Kalic pred svimi: ter si dosta maskoran.
Jur. Hvala mu da je protivlan onim trubilom bašćanskim, ki su odabrali za predsjednika jednog furesta, talijanskog mužinu Neverurjiboga.
Fr. Škoda da se Antonac zgublja s ovakvimi ljudji kao što je fumozi Grga i novi štimani president.

Fr. Kršinski balarinji su hodili na pust iskat pamet u Zamašk.
Jur. Pak ča su našli?
Fr. Vero su nesli jeni dva pod klobukom pokazat na domoviniu!
Jur. Bašta ko su zapazili u glavi kakova je pamet.
Fr. To je njihov posal.
Jur. Bog im daj sriću, da bi još prišli.
Fr. Amen Bože daj!

Razne primorske vijesti.

Porinuje nove ladje naše ratne mornarice. Kako javljaju bečki listovi porinuti će se dne 21. maja o. g. sa brodogradione Sv. Marka u Trstu nova ladja naše ratne mornarice, koja će nositi ime nadvojvode Ferdinanda Maksimilijana. Porinuje prisustvovati će kao kumica nadvojvodkinja Marija Josipa sa suprugom nadvojvodom Otonom.

Talijanska kraljica Jelena i hrvatski jezik. Spljetsko »Jedinstvo« piše: »Nedavno na jednoj zabavi u kraljevskoj palači u Kvirinalu u Rimu pristupi kraljevskom paru na poklon g. De Micheli-Vituri iz Spljeta, vojni-ataše austro-ugarskog poklisarstva. Kralj ga upita: Ella è dalla Dalmazia? — Si, Maestà! Na to kraljica: tada vi govorite hrvatski? i izmjeni s njime nekoliko riječi u našem jeziku. Kraljica je kazala: hrvatski, jer je to sve jedno kao i srpski, a znala je, da se u Spljetu osjećamo Hrvatima.

Sveskolski kongres u Zagrebu. Inicijativom predsjednika saveza hrvatskih školskih društava, g. dra. Stjepana pl. Miletića, snuje se sveskolski kongres u kolovozu g. 1906. u Zagrebu. Kako javljaju česki listovi, g. dr. Stj. pl. Miletić obavjestio je o tom naumu predstavnicima saveza českih školskih društava i pozvao na kongres načelnika grada Praga. Vještina i energija g. Miletića, koji se stavio na čelo toj socialno kulturnoj proslavi, dovoljnim su jamstvom, da će taj kongres biti dostojna i impozantna manifestacija zdrave sokojske misli.
Jadranska banka u Trstu. Kako čitamo, u slovenskih listovih grada Trsta, snuju tamošnji slovenski rodoljubi novi novčani zavod pod naslovom *Jadranska banka*, za koju da je već i pravilnik gotov. — O tom važnom poduzeću trščanskih rodoljuba progovoriti ćemo obilnije u budućem broju.

banNove knoto po 10 kruna.

Na 25. veljače potela je austro-ugarska banka izdavati kod svojih glavnih zavoda u Beču i Budimpešti, kao i kod svih svojih podružnica nove banknote po 10 kruna s datumom od 2. siječnja 1904., usljed česa će se staviti izvan prometa sadašnje banknote po 10 kruna s datumom od 31. ožujka 1900. U smislu postojećih zakonskih propisa ograničeno je izdavanje banknota po 10 kruna na 160 milijuna kruna, pa će se izdavati toliko novih banknota, koliko se banknota s datumom od 31. ožujka 1900. bude iz prometa povuklo zajedno s preostalim državnim notama od 5 for. austr. vrijednosti s datumom od 1. siječnja god. 1881. i onima od 50 for. austr. vrijednosti s datumom od 1. siječnja 1884. Banknote po 10 kruna s datumom od 31. ožujka 1900., koje se sada nalaze u prometu, primaju se kod glavnih zavoda, kao i podružnica austro-ugarske banke do 28. veljače 1907. putem plaćanja i zamjene. Poslije 28. veljače 1913. nije austro-ugarska banka više dužna, da opozvane banknote od 10 kruna s datumom od 31. ožujka 1900. ni primi ni zamjeni.

Nove banknote po 10 kruna duge su 135 milimetara, a široke 8 milimetara, te imaju na papiru bez vodoznaka dvostruki tisak: na jednoj strani s njemačkim, a na drugoj strani s magjarskim tekстом. Slika note je štampana u ljubičastog boji.

Pastirski list trščanskog-koparskog biskupa.

Izašao je pastirski list trščanskog-koparskog biskupa presvjetloga dra. Franje Savera Nagla za ovu korizmu. Pastirski list je razdijeljen u tri diela a na koncu je dodan postni red.

Cieli pastirski list raspravlja o krščanskom življenju. U prvom dielu raspravlja se što znači krščanski život? Krščanski život sastoji se u misli, čućenju, govoru i radu prema krščanskoj istini, koju se upoznae po naučima svete vjere. — Drugi dio govori kako ćemo pokazati da krščanski živimo. Da to pojedinac i obitelj pokaže, treba da se drži krščanskog dnevnog reda pri svakom i najmanjem poslu i u svakoj zadaći života. Prije svega pak u krščanski red spada povisao na Boga. Na ovaj red, preporuča topla poslanica osobito svim onima kojima je povisao odgoj djece, da povjereni si pomladak na taj red priuče i u tom duhu odgoje.

Treći dio govori o zaprieki pravog krščanskog života, a to je često s t r a h p r e d l j u d i, osobito u gradovima.

Ciela poslanica je veoma krasna i ugodna za čitanje, a hrvatski jezik u njoj upravo liep, što je veoma pohvalno.

Državna podpora za ublaženje biede u Primorju. C. k. vlada doznacila je namještničtvu u Trstu za ublaženje biede u cjelom Primorju. (Istra, Trst i Gorička) 400.000 kruna od 15 $\frac{1}{2}$ milijuna zarjma, koji bijaše vladi u tu svrhu dozvoljen. Taj novac će se podieliti u pojedine političke kotare Primorja prema potrebi i biedi, koja ovdje ili ondje vlada. Dvojimo, da će vlada podieliti novac siromašnim ili biednim stanovnicima, već će valjda nabaviti hrane ili dati narodu zaslužiti cesto- i vodogradnjami. Bilo jedno ili drugo, želiti bi bilo, da se taj novac pravедno upotriebi, da ga ne budu uživale samo pojedine osobe, možda nepotrebne, već stanovništvo, koje je u istinu potrebno. Želimo nadalje, da se kod podieljivanja bilo novca ili hrane ili kod provadjanja javnih radnja ne gleda na prijateljstvo ili na pristasahe bilo koje stranke, da se ima pred očima jedino siromaha, biedne i nevoljne. Mi ćemo nastojati, da doznamo kako se je taj novac napose u Istri upotriebio, te ćemo svaku pristranost i zloporabu javno žigosati i dojaviti odlučujućim krugovima.

Država je opredielila taj novac kao podporu oštećenima tuđom, suojm ili podnjoim, u obće onima, koji zbog praslodogidnje nerodice stradaju i njima neka se dade podpora bilo u naravi ili hrani, bilo zaradujom kod javnih radnja.

Imenovanja. Zemaljski odbor za Istru u Poreču imenovao je mjernikom kod zem. gradjevno odsjeka g. Guida Gherinu, a g. Virgilia Budinicha definitivno zemalj. mjernikom.

Suvisno je spominjati, da su obojica imenovani odlučni Talijani, premda imaju čisto hrvatska imena.

Ne dobije kruha kod našeg sl. zem. odbora ako ne Talijan, ili kakav naš odpadnik.

Razni prinosi:

Dražbi sv. Cirila i Metoda za Istru pripisalaše preko naše uprave:
Gosp. Vjekoslav Visković svećenik u sv. Marije od Zdravlja sakupio među rodoljubima K 13—
Gosp. Blaž Dekleva, župnik u Cerovlju, daruje kruna 5 a sabrao kruna: 7-48 — ukupno K 12-48
Prigodnom vjenčanja g. Anta Milanovića s dražestnom gospodjicom Ružom Bazjak, sabrao je gos. I. Nežić, učitelj u Livadama, na piru K 16-25
Ukupno danas 41-73
Na račun ove g. izkazanih 321-39
Sveukupno K 363-12

Djačkumu prip. dražtvu u Pazinu pripisalaše preko naše uprave:
Gosp. Vjekoslav Visković svećenik u sv. Mariji od Zdravlja sakupio u društvu živih i odlučnih Hrvata uz nazdravicu sjevernom stricu K 5—
Ukupno danas K 5—
Na račun ove g. izkazanih 99-40
Sveukupno K 104-40

OGLAS.

Daje se na opće znanje, da će se u občinskom uredu u Buzetu dne 1. aprila t. g. u 10 sati prije podne obdržavati javna dražba glede davanja u zakup izgradnja djelova I, IV i V ceste od Fontane do Sv. Sveti.

Primati će se samo ustmene ponude, koje budu podnesene do 11 sati prije podne.

Prije ponude moraju natjecatelji položiti jamčevinu 10% od svote ustanovljene u dotičnom proračunu.

Dražbeni uvjeti, kao nacrti i proračuni mogu za vrijeme uredovnih sati u općinskom uredu u Buzetu uvidjeni biti.

Čestovna uprava za sudbeni kotar Buzet, dne 11. ožujka 1905.

Predsjednik:
I. Žigante v. r.

Listiće za korizmenu izpovied ili pričest izvršuje naša tiskara u crnom ili crvenom tisku. Kod naručbe od najmanje 500 komada, po 70 h. 100 komada.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vaujsku i unutarnju pomoć. Osobito odstranjaju trganje i kašljanje po kostih, nogah i rukoh, te izliče svaku glavobolju. One nedoslizivo spasosno otklanjaju kod bolesti želudca, nablažuju katar, umiruju izbacivanje, odklanjaju naduhavanje, boli i grčeve, pospešuju bolju protavu, čiste krv i crieva. Prugone velike i male glazve, te sve bolesti od glistih dolazce. Djeluju izvrsno proti hrpanosti i promuklosti. Lieče sve bolesti jetrali i sluzne te koliku i trganje u želudcu. Prugone svaku groznicu i sve bolesti od groznice dolazce. Najbolje je sredstvo proti maternici i gravidnosti, pa zato desuju manjkati u ojednjoj državnoj ili seljačkoj knji. Dobiva se samo: **Gradska ljekarna, Zagreb.** Slova se neka točno naruč pod naslovom: **Gradska ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29** pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili pouzetcem. — Manje od jednog tučela (12 boćica) se ne šalje. — Cijena je sljedeca i to franco na svaku poštu: 1 tućel (12 boć.) 4 K, 2 tućela (24 boć.) 8 K, 3 tućela (36 boć.) 11 K, 4 tućela (48 boć.) 14-60 K, 5 tućela (60 boć.) 17 K. — Posljedjem tisuću i tisuću priznanica, da ih nije moguće ovdje listati, zato navadjam samo imena neke gg., koja su sa osobitim uspjehom potrebljavali **kapljice sv. Marka** te podpunoma ozdravile: Iv. Barentić, učitelj; Janko Nisalj, kr. naučnik; Stj. Borčić, župnik; Ilija Manić, opančar; Sođja Vukelić, silica; Još Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360.

Gradska ljekarna, Zagreb.

Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Štampilje iz kaučuka

izradjuje

knjigotiskara J. Krmpotić i drug.

Via Sissano-Diana u PULI Via Sissano-Diana

Preporuča se svim p. n. župnim, občinskim i drugim oblasitima i uređima te posujilnicama, gospodarsko-trgovačkim i prosvjetnim društvima, p. n. gg. trgovcima i t. d.

CIENE UMJERENE.

Pošto je ovo poduzeće jedino hrvatsko u Istri i Primorju, nadamo se i molimo za što brojnije cijenjene naručbe.

Ponos svake kućodoma-
ćice jest valjana kava.

Kateriner-Kneippova sladna kava
ne smije kod pripreve kava-
noga napitka u nićodnomu
— kućanstvu zamjeniti —
ooo
Valja zahtjevati samo iz-
vornu omotu s imenom
"KATERINER".

Svoji h svojim!

Skladište pokućstva
goričko-solkanske
STOLARSKE ZADRUGE
(prije Antun Černigoj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra

Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućstvo izrađuje se samo u peći iz-
sušenim drvom.

**Konkurencija izključena. — Za solidnost
se jamči.**

Prodaje se također uz mjesečnu
odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji
Ilustrovani cijenici se šalju na zahtjev.

Pčelno - voštene svieće

po kilog. K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garanti-
rano pčelnoga voska.

Voštene svieće iz gori imenovnog
voska, ukrašene u reliefu sa zlatom,
vošćenim cvietem itd. kg. po K 8-
Iste ukrašene s odjeljivim cvieticama 8-
Tamjan logrima, najljepši 2-40
granis 1-20

Voštene svieće iz gori imenovnog
voska, ukrašene u reliefu sa zlatom,
vošćenim cvietem itd. kg. po K 4-90
Svieće za božićno drvo u 6 nojaha 3-
Voštene svieće tarće. I. anstr. sastav 4-40
Svieće i tarće, I. talijanski sastav 3-
II. 2-40

Vošteno platno za oltare, metar 2-
Svieće za pogrebe po vrlo niskoj cieni. — Za pravi, čisti vosak jamčim za 1000 kruna.
Gersheimovi stakli (stakli) i stakla za vječno luć. — Isto tako vjećni pitomac (stolni) i navaćni,
uz vrlo niske ciese.

Preporučam se prećastnom svećenstvu, p. n. ćobćinstvu najpoznatije,
J. KOPAĆ, vešćarica u Gerić.

Javna zahvala.

Svoj rodbini, prijateljem i znancem, koji su prigodom dugotrajne i
teške bolesti, smrti i pokopa preljubljene nam supruge i majke

EUGENIJE GROSAN,

budi kojim načinom iskazali svoju ljubav i sućut nad nemilom nam
nesrećom i teškim udesom, izrazujemo ovime svoju najtopliju zahvalu.

Osobitu harnost ćugujemo veleć. g. dekanu Antonu Ellner i veleć. g.
gosp. dru Gaju Dabović, lijećniku na brizi iskazivanoj našoj miloj po-
kojnici za vrijeme njenoga bolovanja; onda veleć. g. Ivanu Vrabec, upra-
viteľju župe u Veprincu, Josipu Peirak, dušobrićniku u Rakaveu i drugom
ćć. svećenstvu, mjestnom ućiteljstvu sa školskom mladeći, ženskoj podru-
ćnici družbe sv. C. i M., svoj p. n. gospodi, koja su pristupila da iskažu
posljednju počast preminuloj i svima koji su bilo ustmeno ili pismeno
sjetili nas se i tim ublažili veliku našu tugu.

KASTAV, dne 13. marća 1905.

Tuğujuća obiteľj Grosan.

Visokom kr. zem. vladom proglašena liekovitom vodom rudnicom

APATOVAČKA KISELICA

naravna alkalieko-muriatleena-litćijska kiselica vrlo bogata usćićenim kiselinama

izvrsno i poput kristala ćisto stolno piće.

Glasoviti liećnićki auctoriteti prepisuju ovu kiselica a naj-
boljim usćijehom kod svih bolesti probavnih organa i grćilja-
na proti ćipzima i reumi, kod ćeludatnog, plućnog, grćenog
i svih drugih kataru, proti hemeroidima (ćlatnoj žili), kod boli
bubrega, mješera, kamena, ćećerne bolesti, zrnatih i nate-
ćilih jetara, žaravica i mnogih drugih bolesti. Prokćiano iz-
vrstno i ćonakćrićljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih
ćenskih bolesti.

Analiziraše ju prof. dr. E. Ludwig, ć. kr. dvorski
savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagradjena na mnogim velikim strukovnim iz-
ložbama sa 15 zlatnih medalja.

„Upraviteljstvo vrela Apatovaćke kiselice“
ZAGREB, illica broj 17.

Dobiva se u svim liećkarnama, rgovinjama mirođija, restauracijama i gostionama.

Istarska Posujilnica u Puli

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrudnih ćielova jedan ili
više po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije ćlan
te plaća od
istoga 4% kamata ćisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez pred-
hodnog odkaza, iz-
nose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od
14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasio
uslanovio veći ili manji rok za odkaz.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom,
i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati
po podne; u nedjelju i blagdanu
osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Drućtvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno
lievo, gdje se dobivaju poblize informacije.
Ravnateljstvo.

Javna zahvala.

Svim prijateljima, poznancima i rođacima, koji su pri-
sustvovali kod sprovoda ili drugaćije svoju sućut pokazali
prigodom smrti našeg milog sada pokojnika

Ivana Škarpa,

najljepše se zahvaljujemo. Osobito se zahvaljujemo onom
brojnom narodu, koji je ća do groblja praćio smrtne ostanke
dragog nam preminulog. — Platilo im svima dobri Bog!

MALINSKA, dne 7. ožujka 1905.

Petar Škarpa, sin Ante Kraljić rođj. Škarpa, ćći
Antun Škarpa, sin Kate Škarpa, ćći
Mare Šabalja rođj. Škarpa, ćći Pop Pavo Šabalja, unuk

POZOR!

**BOLESTNOME ZDRAVLJE!
SLABOME JAKOST!**

PAKRAĆKE KAPLJICE i SLAVONSKA BI-
LJEVINA su danas najobljubljenija dva pćucka
lieka, pošto ta dva lieka sigurno djeluju sa naj-
boljim usćijehom, prokćriše si put na sve strane
svijeta.

PAKRAĆKE KAPLJICE

djeluju izvrsno kod svih bolesti ćeludca
ćrijeva — odstranjuju grćeve i boli ćeludca, gone
vjetrove i ćiste krv — pospješuju probavu, ćjeraju
male i velike gliste, odstranjuju gromzicu i sve
druge bolesti od iste dolazeće. Lijeće sve bolesti
jetra i slećne. Najbolje sredstvo proti bolesti
maternice i nadrućna — s toga nesamjn mankati
u nijednoj gradjanškoj ni seljaćkoj kući.

Neka svatko narući i adresira:

Vilmarić preporučuje seljaccima moć
Pakraćkih kapljica.

PETAR JURIŠIĆ liekarnik
PAKRAC br. 207. (Slavonija.)

Cijena je sljedeća i to franko na svaku poštu su:

12 boćica (1 ćucet)	K 5-36	(3 ćneceta)	K 12-40
24 boćice (2 . . .)	8-60	48 . . . (4 . . .)	16-
60 boćica (5 ćuceta)	K 18-		

Manje od 12 boćica se nešalje

SLAVONSKA BILJEVINA rabi se upravo sjajnim naj-
boljim usćijehom proti najsta-
rijem kašlju, prosoholji, promuklosti, hrupavosti u grlu, tećkom disanju, astmi, proba-
danju, kataru, odstranjuje gusće sline, te djeluju izvrsno kod svih ma i najstarijih
prsnićih i plućnih bolesti.

Cijena je sljedeća i to franko postavljena na svaku poštu:

2 originalne boće	K 3-40	4 originalne boće	K 5-80
6 originalnih boća	K 8-20		

Manje od 2 boće se nešalje.

Novac se šalje unaprijed ili pouzećem.

Molim dakle narućiti samo izravno od mene pod adresom

PETAR JURIŠIĆ liekarnik
PAKRAC (Slavonija).